

ד יוחים על פיתוחו של טנק ישראלי מקורי החלו להופיע בעתונות (הזרה, כמובן) כבר לפני שנים. או כונה הטנק צבר (נזכר גם הכינוי "בנגוריון"; אבל דומה שהמדווחים הורים קצרו את המילה "פנטוריון" - כינוי קצרי-הימים של הסנטוריון המשופר הישראלי) - אשר הושלם בו רכיבים רבים של הפנטון האמריקאי.

קרקע וינוע מעליה. חשיבות ברורה זה נעוצה בכך, שאם אמנם חזוי כי כבר תוך שנים ספורות, נאמר, שנתיים-שלוש יהיה הרכיב-הקריטי המשורייץ היעיל ובר כושר-ההכרעה על קרקעי (ואין לומר, "אווריי"), במקום זר חל קרקעי, הרי מוטב שנמשיך איכשהו עם הטנקים הקיימים, תוך שיכלולם ככל הניתן.

אולם הריחוק שהופיע עתה בי כתבי-העת הצבאי האמריקאי, "ה-כוחות המזוינים", הוא הספציפי והמפורט ביותר שפורסם עד כה. בטאון זה יודע לספר כי שם הטנק הישראלי החדש הוא, "מרכבה" ופיתוחו הוא ארוך (מילי). ישראלי ט.ט.

לא כדאי שנכזבו את מאמץ הפיתוח ונתח כה גדול ממשאבינו, על דור נוסף של טנק מקובל-בעיקרו, שנדון לגרסאות בעוד פרק-זמן כה קצר. נזכור גם את טבע האדם: מי ש"עסק בעת כפיתוח טנק מקובל חדש, יומה, כמעט כ-הכרת, למצוא כל נימוק ותירוץ ל-הצדקת ההחלטה והמעשים, ואפי' שר שאף במחיר התעלות מכתובות ברורות שעל הקיר.

להתכונן לעתיד רחוק

א סור שנחזור על השגיאה הקלאסית הקוביבת, דוגמת זו שעשו הגרמנים במלחמת-העולם השניה: הם השקיעו משאבים מדעיים וחומריים עצומים בפי-תוח אמצעים למלחמה הבאה - טילים באליסטיים, "טילי-שיוט" (וי-1), מטוסי-סילון מכל הסוגים, טילי ג"ט (הם שפיתחו, למעשה, את "הדור הראשון"), פצצות מונחות וכיו"ב. אך קודם שיכלו אלה להגיע לכלל ייצור המוני ואפקטיבי, הכריעו בעד-לות-הברייה במלחמה, באמצעות הדור ה-קיים של כלי-הגשק תוך שיכלול מתמיד של גירסותיו ושל מרכיבים ורכיבים בוד-דים.

מדינת-ישראל, שצרכיה עצומים ומיג-בלותיה רבות וחמורות, נדרשת לתפקד כי מעצמה - ולא מרצון, אלא מהכרח - כשלהשוחה משאבים של מדינה קטנה. לכן, כמו במקרה של פיתוח מערכות-גשק אחרות - מטוס-קרב, טי"ל, תותח מתנייע ואפילו רובה-שירות - השאלה, "האם דרוש טנק ישראלי?", וכן התשובה לה מורכבות וגם בעייתיות מאשר במדינות יצרניות-גשק אחרות.

הפעלתם המאסיבית של האמצעים ה-קיימים על ידי האנגלו-אמריקאים נמנע ו-עיכבה את פיתוח האמצעים המתקדמים יותר של הגרמנים. הדוגמא הבולטת ביר-תר הייתה הפצצת-ההשמד על מרכז פיתוח הרקטות הגרמני בפּינאאמונדא, שערכו מפציצו הכבדים של הרא"פ (חיל-האוויר הבריטי).

דבר ראשון נחוץ לקבוע מה תהיה, בי-עתיד הנראה לעין ובטוח שאליו אפשר וצריך לתכנן (הוא טווח "הדור הבא" של אמצעים) חשיבותו של הטנק בלוחמת-היבשה בזירתנו. אה, האם ישמור בעתיד זה לפחות על מעמד של מערכת-גשק מרכי-זית וחיונית.

בתנאינו, הלחקה הוא, שאסור לנו להתכונן היטב לדחיקה בשדה הקרב של העתיד הרחוק - תוך הסתכנות והפסדת כל מלחמה ש-

שאלה זו מתעוררת בעיקר לאור השפעי-תם האפשרית של כמה נעלמים טכנולוגיים הנמצאים בשלבי פיתוח, כמו: מוקשים ו-מערכות זריית-מוקשים חדישים; כניסתם לשירות של אמצעים "חכמים", מסוג פג-זים הנורים מרחוק ומכוונים למטרים באמצ-עות קרן-לייזר המוארת על ידי צופה קר-מי; ואפילו רק שיפורם וגידול כמותם של אמצעי הג"ט המוכרים לנו כעת - שיפור ביצועי תחמושת ג"ט של תותחים ומטו-לים; כניסתם לשירות של ("טילי ג"ט") מדור שני ושלישי; ואולי יותר מכל, הופעת טנק התקיפה החדש, החמוש ב-טנ"טים של דור שלישי, מסוג "שגר ו-שכח" ("סאגר", המונחה דיגית, מייצג את

שרמן ה-51 גילגולו הסופי של טנק השרמן הוותיק והטוב, שהופיע לראי-שונה בקדבות אל-עמין לפני 36 שנה. צה"ל הרכיב בו תותח בן 105 מ"מ צרפתי ומנוע דיזל. במלחמת יוטה-הכיפורים עוד לחם טנק זקן זה בהצלחה רבה בטנקי טי-62 מתוצרת סובייטית וכן בחזית המצרית והן בחזית הסורית.

טונק בבתול-לבן?

פתח ולהכניס לשירות טנקים משלהם; ו-י, "גנרל טנק" הפך הגורם הבודד החשוב ביותר, בהטיית כפות המאזניים של אותה מלחמה לרעת גרמניה הקיסרית.

במלחמה השניה התחלפו היוצרות. ברי-טניה, מולדת הטנק - וגם מולדת לוחמת-השיריון, כולל טכניקות "הבזק" (בלץ) - דרכה במקום ואף נסוגה בשנות ה-30' בגלל שמרנות המיסד הצבאי, ובעיקר עקב חסכנות מסורתית ומופלגת בהוצאות צבא-יות, האופיינית להיסטוריה הבריטית בין מלחמות. בארה"ב היה הקיפאון עמוק עוד יותר. רק גרמניה ורוסיה האוטוקרט-יות התכוננו היטב למלחמה.

בסוף המלחמה נראו כוחות הטנקים ב-צבאות השונים כך: בראש הובילו הגרמ-נים, עם הטנקים רבי-העוצמה והמשוכל-לים ביותר (פנתר וטיגרי). כמעט בקו אחד עמם נמצאו הרוסים, עם ט-85/34 (כלומר, הגירסה בעלת תותח 85 מ"מ, שבה נית-קלנו בששת-הימים - ואפילו במלחמה ה-אחרונה) ועם טטאלין 3 הכבד (אשר סיים את הקריירה ב'67, ברפיה).

הצבאות המערביים פיגרו הרחק מאחור: האמריקנים סיימו את המלחמה בדיוק עם אותו שרמן, שעמו נכנסו אליה; והבריטים, כבר מסוף '42 באלי-עמין נשענו גם הם על השרמן. מפני שדגמייהם החפזים ו-המטולאים פיגרו בהתמדה אחרי הצרפים ואחרי טנקי האויב. הגרמנים היו היחידים, שעלה בידם לפתח בתוך המלחמה טנקים עדיפים חדישים-בתכלית (הם הפנתר והטיי-

תפרוץ כדור הנוכחי, עקב הפיגור שנגרם בגלל החלטתנו לדרג על "דור-ביניים" ולפתח מיד את "הכא-אחריו".

גם בזאת כבר התנסינו, אם כי התוצאות לא היו, למולנו קריטיות. כוונתי, למשל, לחיל-הים, שכבר קודם מילחמת ששת-הימים החל להתכונן לדור הסטי"לים, אבל עד שהסתיימו הפיתוחים והצטיידות נאלץ לתפקד באמצעות כלי-שיט נחותים משל

ה"דור הראשון"; "טא" המונחה אוטומי-טית באמצעות השארת הכוונת על הר-מטרה - הוא דור שני; בזוריה-שלישי נמצא טילים כמו "הלפאיר", האמריקאי, שעדיין לא נסתים פיתוחו המתבטת עצי-מית על מטרות, ומכאן "שגר ושכח").

מסקי-התקיפה מאיים על מועד הטנק משני כיוונים - הן כמערי-כת ג"ט יעילה, קטנית וגמישה, והן - חשוב יותר לעניננו - כי

מגזם טוב ומתקדם יותר של אידי-את "עוצמת האש הניידת והמוגי-נת (בשריון)". אפשר גם כי בעתיד, הלא-רחוק תגרום תפוצתם של מערכות הנ"ט הקרקעיות, המכוכי-רות על ידי אמצעי חישה, איתור ו-כינון מתקדמים וגם ממוחשבים, ה"קיפאון" טאקטי, שיוגבל את ה-תנועה והתימרון של הרכיב, כמו שהגרכיב, במלחמת-העולם הרא-שונה, מכונת-היריה וגרר-החתי, וכפי שאז חזרו התנועה והתימרון לשדה-הקרב משרש הטנק את הפרש, כן יישבר הקיפאון העתידי, משינתק הרק"מ מן ה-

הבטיס הוא טנקי-הערכה העיקרי

ב גלגל הזנחת פיתוח טנקים בשנים שקודם המלחמה, נגור על האמריקאים והבריטים לחום בה לכל אורכה עם טנ- (המשך בעמוד 30)